

STUDIEUNDERSØGELSEN 2019
Aarhus

Foreningen af Danske Lægestuderende

Uddannelsespolitisk Udvalg

Indholdsfortegnelse

<i>Generelt</i>	1
<i>Stress</i>	2
<i>Andre psykiske problemstillinger</i>	5
<i>Orlov eller semesterfri</i>	7
<i>Klinik</i>	10
<i>Forskning</i>	12
<i>KBU</i>	14
<i>Fremtidsudsigterne som læge</i>	15
<i>Konklusion</i>	17

Generelt

Formålet med Studieundersøgelsen er overordnet set at afdække graden af trivsel og mistrivsel i alle sine former på medicinstudierne på landets fire lægeskoler med den hensigt at skabe et grundlag for det videre arbejde med optimering af studiet.

I 2019 har vi ydermere haft to ekstra mål mht. Studieundersøgelsen:

- 1) Bevare reproducerbarheden og dermed spørgerammen og andre ydre forhold vedr. Studieundersøgelsen, så evt. observerede forskelle i resultater udledt fra Studieundersøgelsen kan fremlægges med en vis grad af substans, lødighed eller signifikans, om man vil.
- 2) Øge validiteten med samme hensigt som nævnt under forrige punkt. Denne ambition kan eksemplificeres med implementering af WHO's stressbelastnings- og depressionsdefinition.
- 3) Øge svartilslutningen også med den førnævnte hensigt ved først og fremmest at reducere antallet af spørgsmål.

Studieundersøgelsen har som altid en række fokusområder:

- KBU
- Orlov og semesterfri
- Stress
- Andre psykiske problemstillinger
- Fremtidsudsigterne som læge
- Klinik
- Forskning

Det er værd at pointere, at der er sket en stærkt øget indsats for at kunne afdække graden af stress på studiet ved indførelse af WHO's definition af denne tilstand.

Ydermere er forskning et helt nyt fokuspunkt i Studieundersøgelsen.

I 2019 deltog 1094 medicinstuderende fra Aarhus Universitet (AU) i Studieundersøgelsen. Dette svarer til en øget svartilslutning på 23,5% sammenlignet med antallet af respondenter fra 2017 og en dækning på 38% taget det samlede antal af medicinstuderende på Aarhus Universitet i betragtning.

Stress

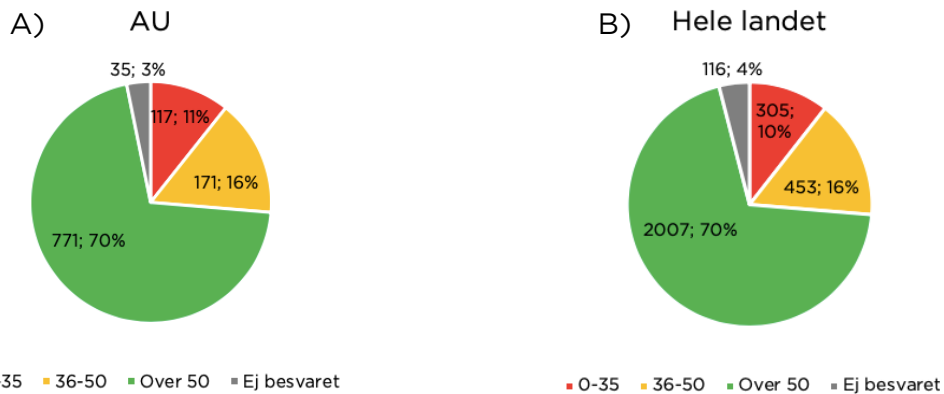
WHO har udarbejdet en måde, hvorpå man kan undersøge i hvor høj grad, man er i risiko for stressbelastning eller depression. Man præsenteres for fem udsagn, og disse er som følger:

- I de sidste to uger har jeg været glad og i godt humør.
- I de sidste to uger har jeg følt mig rolig og afslappet.
- I de sidste to uger har jeg følt mig aktiv og energisk.
- I de sidste to uger er jeg vågnet frisk og udhvilet.
- I de sidste to uger har min dagligdag været fyldt med ting, der interesserer mig.

Til hvert af disse skal man angive i hvor lang tid, man i løbet af de sidste to uger har kunnet erklære sig enig i udsagnene. Afhængigt af ens svar opnås et tal for hvert udsagn. Svarmulighederne er, som følger (de tal, der står i parenteserne, er det, man opnår, hvis man anvender den givne svarmulighed):

- På intet tidspunkt (0)
- Lidt af tiden (1)
- Lidt mindre end halvdelen af tiden (2)
- Lidt mere end halvdelen af tiden (3)
- Det meste af tiden (4)
- Hele tiden (5)

Summen af tallene findes og multipliceres med 4. Hvis man opnår en score på 0-35, er man i stor risiko for depression eller stressbelastning. Hvis man opnår en score på 36-50, er man i risiko for depression eller stressbelastning. Hvis man har en score på over 50, er man ikke umiddelbart i risiko for depression eller stressbelastning.

Figur 1 Stressbelastning og depression jf. WHO's definitioner. A) 70% af de medicinstuderende på AU er i 2019 ikke i risiko for stressbelastning eller depression, men 16% er i nogen risiko, og 11% er i stor risiko. B) 70% af de medicinstuderende i hele landet er i 2019 ikke i risiko for stressbelastning eller depression, men 16% er i nogen grad, og 10% er i stor risiko.

Af ovenstående figur ses det at 70% af de medicinstuderende på AU i 2019 ikke er i risiko for stressbelastning eller depression. 16% af de medicinstuderende er i nogen risiko, mens 11% er i stor risiko.

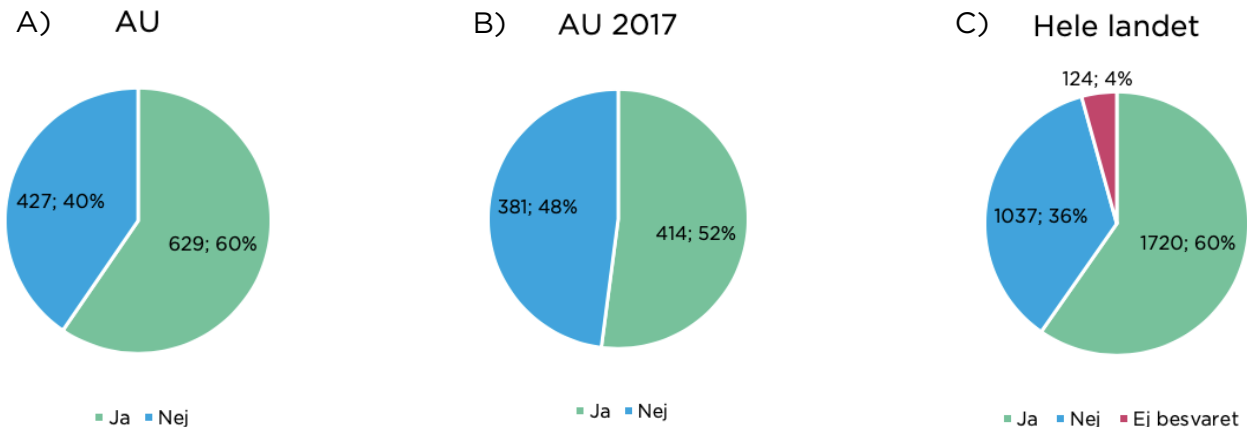
Det kan også udledes, at AU ikke just adskiller sig fra landsgennemsnittet. Dog kan vi specifikt ud fra tallene, der baserer sig på svarene fra de medicinstuderende på AU, udlede flg.:

- På bacheloren befinder 33 % af de studerende sig i den gule (dem med en score på 36-50 betydende, at de er i risiko for stressbelastning og depression) eller røde gruppe (dem med en score på 0-35 betydende, at de er i stor risiko for stressbelastning og depression). På kandidaten befinder kun 19,5 % sig i den gule eller røde gruppe. Det er altså tydeligt, at de studerende på bacheloren i langt højere grad end på kandidaten er i risiko for stressbelastning og depression. Dette skyldes nok i høj grad størrelsen af pensum på mange semestre på bacheloruddannelsen, samtidig med at hele pensum aflægges i én eksamen. Denne forklaring understreges af der på 2., 3. og 4. semester (hvor hele pensum aflægges i en stor eksamen svarende til 25 ECTS-point) er det hhv. 46, 44 og 35 % af de studerende der befinder sig i enten den røde eller gule gruppe. Samtidig ligger en del af forklaring nok også i, at de kandidatstuderende i sagens natur har været studerende i længere tid end de bachelorstuderende, og således har større erfaring med at håndtere stressbelastningen på studiet.

- Som nævnt ovenfor befinder hhv. 46, 44 og 35 % af de studerende på hhv. 2., 3. og 4. semester sig i den gule eller den røde gruppe med risiko for at få en stressbelastning eller en depression. At næsten halvdelen af et semester er i risikogruppen er ganske foruroligende, idet det faktum at et så stort antal af de studerende er stressede umuligt kan være et tilfælde og altså må være et resultat af strukturen på studiet.

Arbejdsgruppen bag Studieundersøgelsen 2019 har været af den opfattelse, at man med fordel kunne undersøge graden eller omfanget af stress blandt alle studerende for at sammenligne med FADLs resultater blandt de medicinstuderende og derudfra drage evt. konklusioner omkring forhold vedr. den medicinske uddannelse. Det er dog værd at notere sig, at arbejdsgruppen ikke har kunnet finde andre foreninger eller instanser, der har anvendt WHO's tilgang til afdækning af stressbelastning eller depression blandt andre studerende. Uddannelseszoom på UFM's hjemmeside har dog lavet en undersøgelse af stress blandt en gruppe studerende, men denne tager ikke udgangspunkt i WHO's tilgang. De to undersøgelser kan altså ikke sammenlignes til fulde, men det er dog alligevel – med tanke på figur 1 – værd at bemærke, at 82,3% af de studerende, som har svaret på Uddannelseszooms undersøgelse, er enige eller meget enige i, at de generelt føler sig rigtig godt tilpas på deres uddannelse. Ydermere oplever 18,2% af de studerende, som har svaret på Uddannelseszooms undersøgelsen, altid eller ofte stærke stresssymptomer i forbindelse med deres studium i dagligdagen

Andre psykiske problemstillinger

Figur 2 Har du, eller har du haft psykiske problemer i løbet af studiet (fx eksamensstress, social afskærmning, uoplagthed, træthed, angst, depression etc.)? A) 60% af 1094 medicinstuderende på AU har eller har haft psykiske problemer i løbet af studiet i 2019. B) 52% af 876 medicinstuderende på AU havde eller havde haft psykiske problemer i løbet af studiet i 2017. C) 60% af 2881 medicinstuderende i hele landet har eller har haft psykiske problemer i løbet af studiet i 2019.

På AU angiver 60 % af de studerende at de har oplevet psykiske problemer i løbet af studiet, og af disse har 49% fået hjælp til disse problemer. Hjælpen er primært fundet hos familie (56%), psykolog (53%) og egen læge (45%). (Det er værd at bemærke, at de studerende havde mulighed for at angive flere steder i spørgsmålet om hvor de har fået hjælp.) 29% angiver at de har fået hjælp hos studievejledningen, hvilket tyder på, at mange aktivt anvender studievejledningen når de har problemer, men man kunne godt ønske sig at endnu flere henvendte sig til studievejledningen, når de har psykiske problemer relateret til studiet.

Studieundersøgelsen gav de studerende mulighed for at betegne hvilken type psykisk problemstilling, der var tale om (det skal nævnes, at de studerende havde mulighed for at krydse flere af). Af dem, der har tilkendegivet, at de har eller har haft psykiske problemer i løbet af studiet, er der i 63% af tilfældene tale om stress, i 50% af tilfældene er der tale om tristhed, i 47% af tilfældene er der tale om motivationsproblemer, i 46% af tilfældene er der tale om koncentrationsproblemer, og i 30% af tilfældene er der tale om eksamensproblemer.

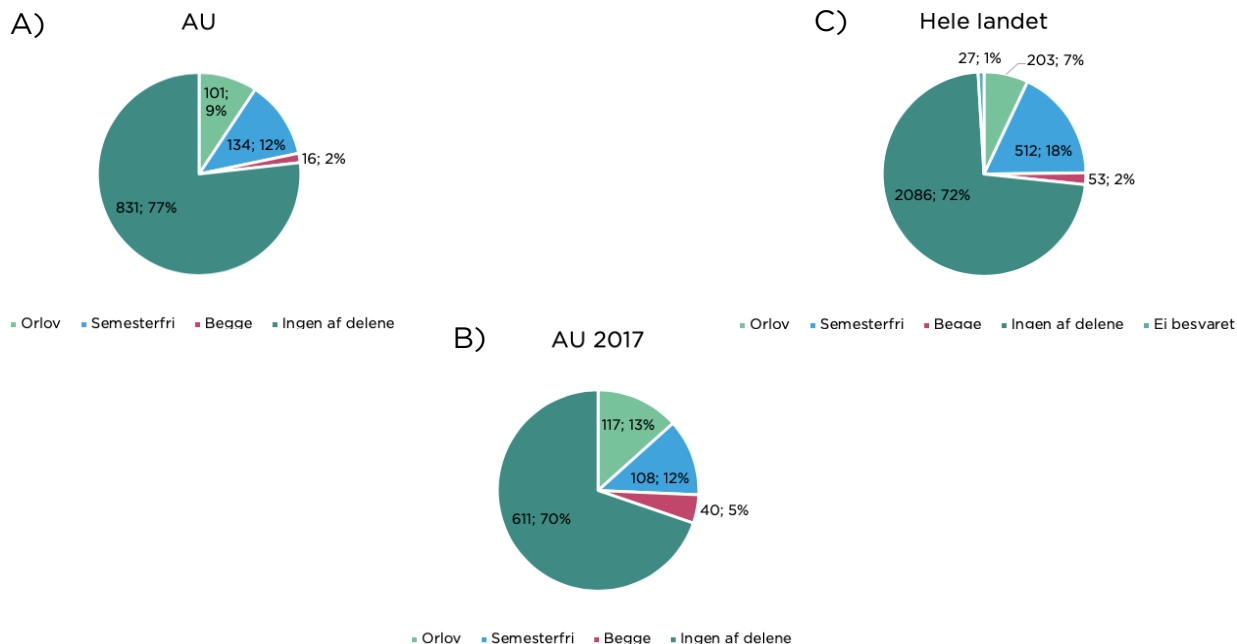
Der er sket en stigning i den procentvise andel af studerende på 7 %, der har eller har haft psykiske problemer i løbet af studiet, siden 2017. Stigningen kan skyldes mange forskellige forhold fx ændring af studieordningen eller blot øgning af antallet af optagne medicinstuderende. Men det er en stigning som det klart er værd at være opmærksom på.

Nationalt set er der ikke just nogen forskel ved sammenligning af figur 2A og figur 2C.

FADL har også spurgt de studerende, om de psykiske problemstillinger har haft konsekvenser. 48% af de studerende, der har eller har haft psykiske problemer i løbet af studiet, har oplevet konsekvenser, der i de fleste tilfælde har optrådt i form af lavere karakterer eller dumpet eksamen.

Studieundersøgelsen har også undersøgt anvendelsen af præstationsfremmende midler blandt de studerende, og ligesom forrige år har FADL uddybet, hvad der menes med præstationsfremmende midler fx betablokkere, koffeinpiller og Ritalin. Ca. 6% har tilkendegivet, at de har taget præstationsfremmende midler. Der er ikke sket nogen ændring siden år 2017, og der ses heller ikke nogen forskel fra det nationale gennemsnit. Af dem, der har taget præstationsfremmende midler, er der i de fleste tilfælde tale om anvendelse af koffeinpiller, betablokkere og Ritalin. 7% af dem, der anvender de præstationsfremmende midler, gør det kun i forbindelse med eksamen eller eksamensforberedelse, og sammenligner man med 2017, er der sket et fald på 3% i andelen af dem, der ikke kun tager det i forbindelse med eksamen og eksamensforberedelse, hvilket må betragtes som en positiv udvikling.

Orlov eller semesterfri

Figur 3 Har du inden for de seneste to år holdt orlov eller semesterfri fra studiet? FADL har defineret orlov for de studerende som værende en periode, hvor man ikke er studieaktiv, og at dette er meldt til universitetet. FADL har ydermere defineret semesterfri for de studerende som værende en periode, hvor man ikke er tilmeldt undervisning, men hvor man stadig figurerer som studieaktiv på universitetet. A) Denne figur afspejler svarene fra de medicinstuderende på AU i 2019. B) Denne figur afspejler svarene fra de medicinstuderende på AU i 2017. C) Denne figur afspejler svarene fra de medicinstuderende i hele landet i 2019.

På AU i år 2019 forholder det sig sådan, at hhv. 9% og 12% af de 1094 medicinstuderende har holdt hhv. orlov og semesterfri inden for de seneste to år, mens 2% har holdt begge dele. (Figur 3A)

På AU i år 2017 holdt hhv. 13% og 12% af de dengang 876 medicinstuderende, der deltog i Studieundersøgelsen, hhv. orlov og semesterfri inden for de seneste to år, mens 5% havde holdt begge dele. (Figur 3B)

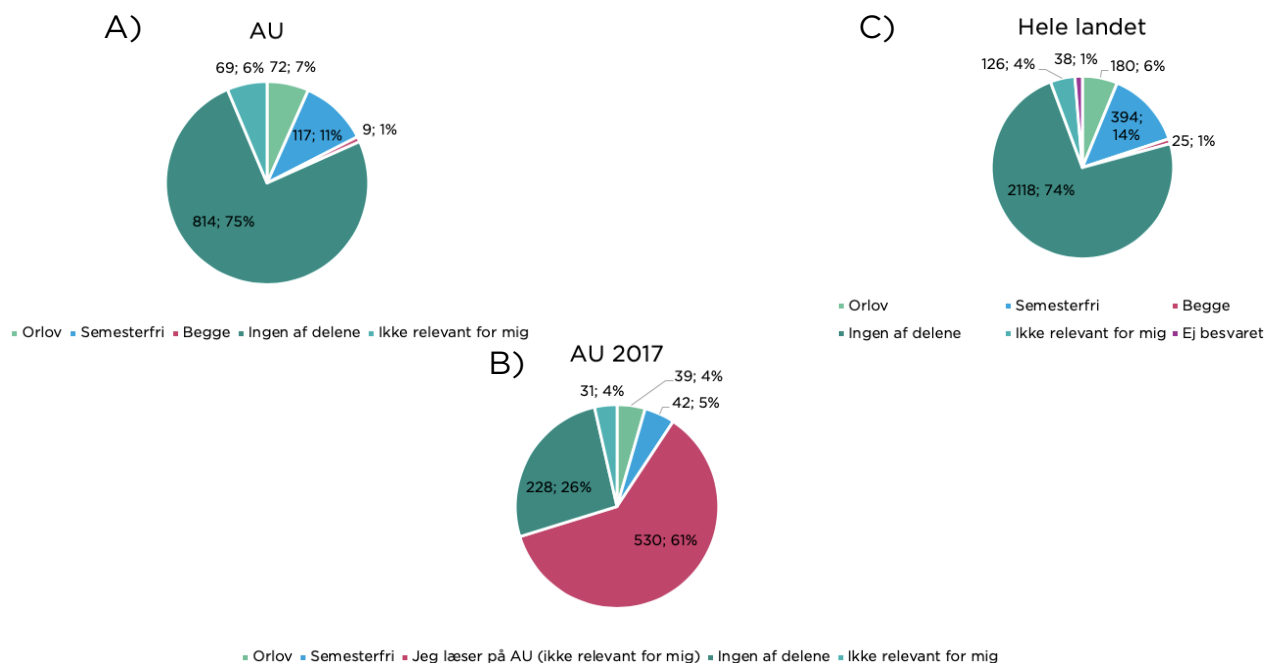
I hele landet i år 2019 har 7% og 18% af de i alt 2881 medicinstuderende, der har deltaget i Studieundersøgelsen, holdt hhv. orlov og semesterfri inden for de seneste to år, og 2% har holdt begge dele. (Figur 3C)

Der ses altså på AU et fald i antallet af studerende der har holdt enten orlov, semesterfri eller begge dele fra år 2017 til år 2019. Om dette fald skyldes en kulturændring i de medicinstuderendes forhold til det at holde semesterfri eller orlov som måske kan tillægges fremdriftsreformen, eller om det skyldes afskaffelse af 6-års-reglen, og dermed mindre tidspres efter studiet, kan man kun gisne om. Faldet kan også skyldes, at der er flere studerende der frem for at holde semesterfri vælger at fordele deres fag ud over flere semestre, så studietiden forlænges uden at man holder fri.

Denne svarmulighed er desværre ikke indgået i spørgerammen i Studieundersøgelsen, men det kunne være interessant at undersøge, hvor mange af de medicinstuderende der færdiggør deres uddannelse på normeret tid.

Der er flere, der tager semesterfri på landsplan sammenlignet med på AU, hvilket kan skyldes at det på AU i højere grad, end på de andre universiteter, er tradition at forlænge sin studietid ved at tage færre point end normeret pr. semester, end der er tradition for at holde semesterfri eller tage orlov.

De der tog orlov og/eller semesterfri, brugte oftest tiden på forskning, at rejse, at holde fri, og at bruge ekstra tid på eksaminer.

Figur 4 Har du planlagt at tage orlov eller semesterfri inden for det næste år? A) Denne figur afspejler svarene fra de medicinstuderende på AU i 2019. B) Denne figur afspejler svarene fra de medicinstuderende på AU i 2017. C) Denne figur afspejler svarene fra de medicinstuderende i hele landet i 2019.

På AU i år 2019 forholder det sig sådan, at hhv. 7% og 11% af de 1094 medicinstuderende har i sinde at holde hhv. orlov og semesterfri inden for det næste år. 1% planlægger at holde både orlov og semesterfri. (Figur 4A)

På AU i 2017 havde hhv. 4% og 5% af de dengang 876 medicinstuderende dengang planer om at holde hhv. orlov og semesterfri inden for det næste år. (Figur 4B)

I hele landet i år 2019 har hhv. 6% og 14% af de i alt 2881 medicinstuderende planlagt at tage hhv. orlov og semesterfri inden for det næste år, mens 1% planlægger begge dele. (Figur 4C)

Der er på AU i alt 198 personer der planlægger at holde orlov og/eller semesterfri. Af disse studerer 39% på bacheloren, mens 61% studerer på kandidaten. Hvad denne forskel skyldes er svært at sige, men det kan dog være værd at tage højde for, at de kandidatstuderende i sagens natur har været studerende i længere tid, og dermed i højere grad har et indblik i, hvad der kræves af dem, og om de må-ske har brug for en pause. Faktorer som forskelle i studieordning, alder og at flere går på barsel på kandidaten, kan også være værd at tage højde for.

De der planlægger at holde orlov og/eller semesterfri planlægger at bruge tiden på at holde fri, rejse, forske, tage et lægevikariat, gå på barsel og at bruge ekstra tid på speciale.

Klinik

Figur 5 Synes du, der er en passende mængde klinik på studiet? A) 59% af 1094 studerende på AU synes der er en passende mængde klinik på studiet. B) 51% af 2881 studerende på landsplan synes der er en passende mængde klinik på studiet.

I studieundersøgelsen spurgte FADL ind til, i hvor høj grad de studerende synes der er en passende mængde klinik på studiet. Det ses af figur 5A og 5B, at der er en større andel af studerende på AU end på landsplan, som synes der er en passende mængde klinik på studiet.

Tilfredsheden med mængden af klinik på studiet er større på kandidat- end på bacheloruddannelsen. Blandt de kandidatstuderende svarer 68% af de studerende at der er en passende mængde klinik på studiet, mens det blandt de bachelorstuderende er 50% af de studerende der svarer at de synes at klinikmængden er passende. Denne forskel kan formentlig forklares af den meget lille mængde klinik der er på bacheloruddannelsen på AU (2 ugers tidlig klinik på 2. semester), og det er interessant at se hvad der sker med tilfredsheden med mængden af klinik når der pr. efteråret 2020 skæres i mængden af klinik på bacheloren.

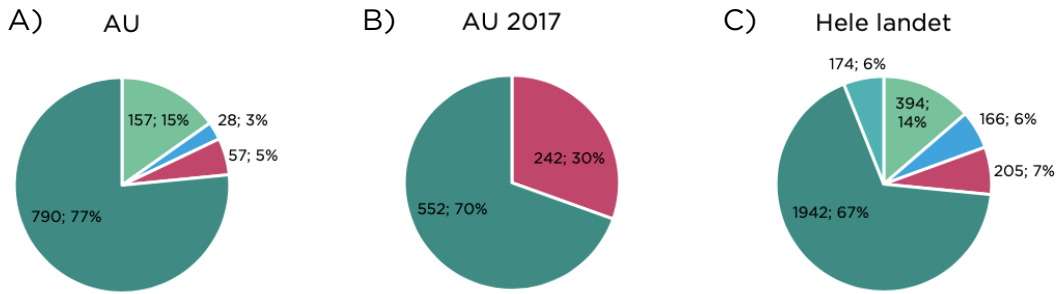
I studieundersøgelsen spørges der også ind til i hvor høj grad de studerende er tilfredse med kvaliteten af deres klinikophold. Her svarer 76% af de 1094 studerende på AU at de er tilfredse eller meget tilfredse. Det ligger en smule under landsgennemsnittet hvor 79% af 2881 studerende svarer at de er tilfredse eller meget tilfredse.

I Studieundersøgelsen spørges der endvidere ind til hvad de studerende synes, der skal til af forbedringer ift. klinikopholdene. Der kom rigtig mange gode kommentarer og forslag til hvordan klinikopholdene kan forbedres. Essensen af kommentarerne er følgende:

- Mere ansvar til de studerende. De studerende vil gerne ses som en ressource i stedet for en byrde. Der stilles bl.a. forslag om at der i de senere klinikophold indgår studenterdrevne ambulatorier.

- Holdningsændring blandt lægerne i forhold til de studerende. Mange studerende føler, at en del læger har en tendens til meget tydeligt at give udtryk for deres utilfredshed med at skulle have en studerende med. Dette er på ingen måde fremmende for læringen ved klinikopholdene, og der er altså behov for at en holdningsændring blandt lægerne.
- Behov for mere feedback og supervision. De studerende ønsker at der er mere tid til feedback og supervision. Dette er også afgørende for indlæringen, og det er i høj grad problematisk at mange studerende udtrykker mangel på feedback og supervision.
- For stor forskel i kvalitet afdelingerne imellem. Mange studerende oplever, at der er stor forskel i kvaliteten af klinikopholdet afhængigt af hvilken afdeling de ender på. Dette er naturligvis problematisk, da alle studerende jo skal lære det samme. Der er generelt ros til klinikopholdene på regionshospitalerne, mens der er kritik til opholdene på Skejby, hvor der ofte er for lidt tid til de studerende.
- For mange studerende pr. afdeling. Alt for ofte kommer de studerende til at træde hinanden over tæerne i ønsket om at få mest mulig læring, fordi der simpelthen er for mange studerende pr. afdeling. Dette hænger sammen med et udtalt ønske om bedre koordinering på afdelingerne, så man som studerende ikke bruger store mængder af tid på at lede efter en læge man kan følge den pågældende dag.
- Bedre undervisning i basale praktiske færdigheder. Mange studerende udtrykker et ønske om mere undervisning i basale færdigheder såsom journaloptagelse, epikrise-skrivning, venflonanlæggelse og undersøgelsesteknik. Et bedre kendskab til disse basale færdigheder, vil give den studerende bedre forudsætninger for en større grad af selvstændighed på afdelingerne.
- Læseferie og ferier/helligdage. De studerende påpeger at man ofte ikke har læseferie pga. klinikopholdenes varighed helt frem til eksamen, og det er for mange meget stressende. Derudover udtrykker mange studerende et ønske om bedre koordinering af klinikopholdene i forbindelse med ferier, f.eks. omkring Kristi Himmelfart og uge 42, hvor der er meget færre læger på afdelingerne end normalt, men det samme antal studerende. Det betyder at det bliver endnu sværere end normalt for de studerende at finde en læge at følges med, og dermed mindskes læringen. Dette problem bør kunne løses via bedre planlægning.
- Praktiske forhold. Mange af de studerende giver udtryk for, at der for ofte ikke er styr på praktiske forhold i forbindelse med bl.a. omklædningsrum og skabe. Dette kommer hurtigt til at stjæle fokus, og det er et problem som bør kunne løses relativt nemt.

Forskning

Figur 6 Har du på noget tidspunkt i løbet af dit studium været tilknyttet et forskningsprojekt? A) Denne figur afspejler svarene fra 1094 medicinstuderende på AU i 2019. B) Denne figur afspejler svarene fra de medicinstuderende på AU i 2017. C) Denne figur afspejler svarene fra 2881 medicinstuderende i hele landet i 2019.

Som det ses af forskellene mellem figur 6A og 6B har FADL siden 2017 udvidet svarmuligheden 'ja' til spørgsmålet omhandlende evt. deltagelse i et forskningsprojekt. Omtalte svarmulighed er blevet uddybet til 'ved siden af studiet (ikke ECTS-belagt)', 'ifm. studiet (ECTS-belagt)' og 'begge'.

Sammenlignet med 2017 ses det, at der i dag er en mindre andel af respondenterne der har deltaget i et forskningsprojekt i forbindelse med studiet. Dette fald i andelen af studerende der deltager i forskningsaktiviteter, er en udvikling der bør følges, da deltagelse i forskning under studiet ofte danner grobund for forskningsaktivitet efter studiet.

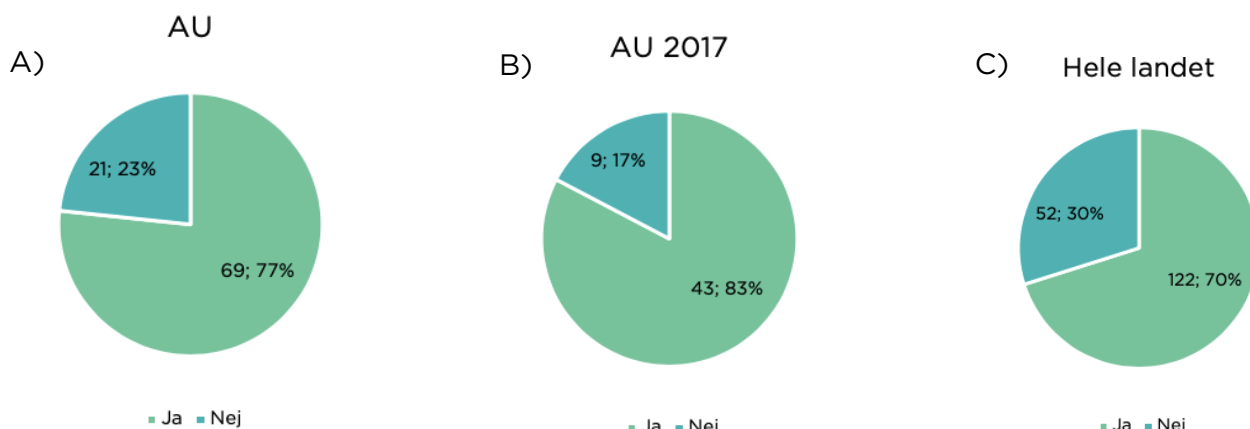
Yderligere ses det af figur 6A og 6C, at der er færre studerende på AU der deltager i et forskningsprojekt end på landsplan. Dette skyldes nok i høj grad at der på nogle af de andre universiteter er forskning inkorporeret som en vigtig del af f.eks. bachelorprojektet, mens det er en mindre del på AU der forsker i denne forbindelse.

Et andet aspekt ved de studerendes forskning FADL har undersøgt, er de studerendes bagvedliggende motivation. På AU angiver 74% af de studerende at de har interesse for forskning, 55% angiver at de ønsker at styrke deres CV, 39% angiver at de ønsker at publicere en artikel og 36% angiver at de har forsket i forbindelse med deres bachelor-/kandidatopgave.

Endelig spurgte FADL også ind til hvilken type forskning, de studerende var involveret i, hvortil der i de fleste tilfælde har været tale om deres eget databaseforskningsprojekt, deres eget kliniske forskningsprojekt, deres eget grundforskningsprojekt, og at være assistent på et klinisk forskningsprojekt.

Siden 2017 er der generelt sket et fald i andelen af den prægraduate forskning hvor de studerende har deres eget projekt, mens der er sket en stigning i andelen af studerende der er assistenter på forskningsprojekt. Denne ændring kan formentligt forklares af, at der i dag uddeles færre forskningsår end der gjorde tidligere grundet fremdriftsreformen.

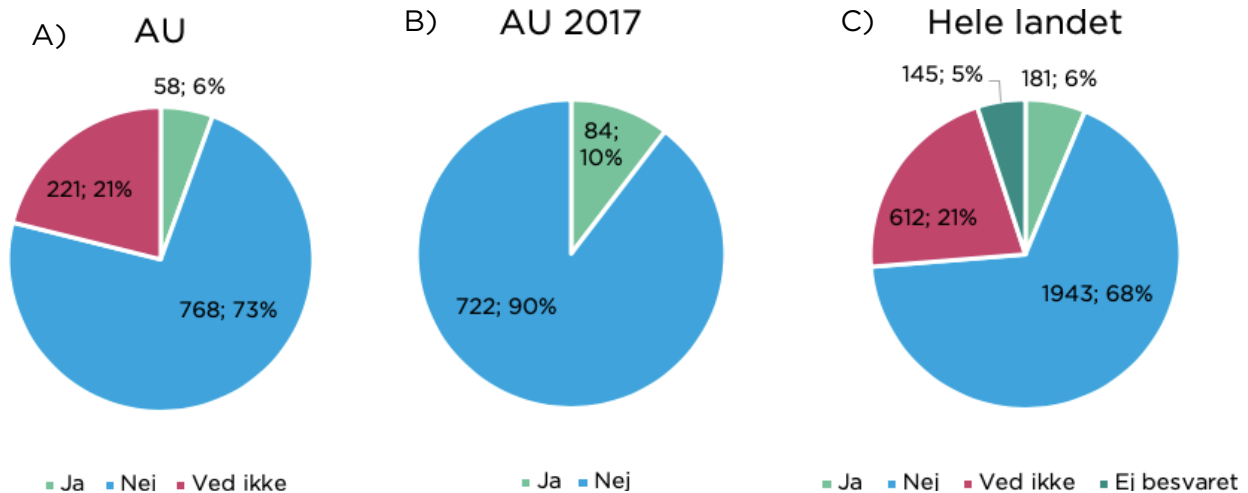
KBU

Figur 7 Har du i dette semester tilmeldt dig den kliniske basisuddannelse, KBU? Det er kun respondenter på 12. sem., der har fået dette spørgsmål. A) 77% af 90 medicinstuderende på AU har tilmeldt sig KBU i 2019. B) 83% af 52 medicinstuderende på AU havde tilmeldt sig KBU i 2017. C) 70% af 174 medicinstuderende i hele landet har tilmeldt sig KBU i 2019.

De medicinstuderende på 12. semester, der ikke har tilmeldt sig KBU, angiver som de primære årsager hertil, at de skal på barsel, lave Ph.d., ønsker en uklassificeret stilling (såkaldt præ-KBU), at de stadig mangler fag på 12. semester, og så er der enkelte der angiver andre årsager.

Fremtidsudsigterne som læge

Figur 8 Planlægger du at flytte til udlandet efter afslutningen af medicinstudiet? A) 6% af 1094 medicinstuderende på AU planlægger at flytte til udlandet efter medicinstudiet i 2019. B) 10% af de medicinstuderende på AU planlagde at flytte til udlandet efter medicinstudiet i 2017. C) 6% af 2881 medicinstuderende i hele landet planlægger at flytte til udlandet efter medicinstudiet i 2019.

Studieundersøgelsen havde også til formål at undersøge, om der hos de studerende herskede en sådan grad af mistrivsel, at de følte sig nødsaget til at flytte udenlands. Til dette var en slags baggrundsvariabel, om man vil, dog påkrævet, hvorfor FADL spurgte de studerende, om de er udenlandske statsborgere og derfor måske på forhånd havde en intention om at flytte til udlandet – altså tilbage til deres hjemland. Ca. 6% af respondenterne på AU er udenlandske statsborgere.

FADL har siden 2017 indført svarmuligheden 'ved ikke' ift. spørgsmålet omhandlende de studerendes planer om at flytte til udlandet efter afsluttet studie. Dette er højst sandsynligt grunden til, at der er sket en reduktion i den procentvise andel af dem, der enten har sagt 'nej' til spørgsmålet eller ikke har besvaret det.

Nationalt set er der ikke den helt store forskel ved sammenligning mellem figur 8A og 8C, men der er en lidt mindre procentvis andel, der i Aarhus vil flytte til udlandet eller endnu ikke er helt afklaret omkring det.

FADL spurgte, hvad der skulle til for, at de studerende, der planlagde at flytte til udlandet efter endt studie, blev i Danmark. Dette spørgsmål var kvalitativt i 2017, men jf. et af de ekstra mål i år om at øge svartilslutningen, skulle der kortes ned i spørgsmålene fra 2017, og arbejdsgruppen bag Studieundersøgelsen så ikke det helt store behov for at lige præcis dette spørgsmål fortsat skulle være kvalitativt; specielt ikke når mange af de samme svar gik igen i 2017.

Men af svarene fra i år kan vi udlede, at der i de fleste tilfælde er tale om, at der skal prioriteres flere penge til sundhedsvæsenet, og at der skal være bedre arbejdsforhold, hvis de, der svarede 'ja' til at flytte udenlands efter studiet, fortsat skal blive i Danmark.

For at undersøge de studerendes forhold til deres fremtidige arbejde som læge, spurgte FADL i studieundersøgelsen også ind til, i hvor høj grad de studerende er tilfredse med mængden af karrierevejledning på studiet. Til dette spørgsmål svarede 49% (af de 1094 studerende på AU) at de ikke havde nogen holdning. Kun 18% af de studerende er i nogen som helst grad tilfredse med mængden af karrierevejledning, mens de resterende 33% i større eller mindre grad er utilfredse med mængden af karrierevejledning på studiet. At næsten halvdelen af de studerende ikke har nogen holdning til om der er en passende mængde karrierevejledning på studiet, må tolkes som et udtryk for, at de faktisk ikke ved om de modtager nogen karrierevejledning. Dette er bekymrende, og i allerhøjeste grad noget der bør arbejdes hen imod at gøre bedre.

Konklusion

Som det ses af rapporten, er FADLs Studieundersøgelse stor, og den undersøger mange aspekter af det at være medicinstuderende. Den følgende konklusion vil derfor systematisk forholde sig til de syv fokuspunkter, som rapporten også er inddelt i.

- **KBU**
Størstedelen af de studerende på 12. semester er tilmeldt KBU. De få der ikke er tilmeldt (23%) er ikke tilmeldt af forskellige årsager, herunder forskning, barsel og ønske om en uklassificeret stilling.

- **Orlov og semesterfri**
Der fra år 2017 til år 2019 sket et fald i hvor mange af de studerende der har holdt enten orlov eller semesterfri. Dette fald kan skyldes mange ting, men en kulturændring omkring det at holde fri/orlov kan være en del af forklaringen, og en sådan ændring kan muligvis forklares af fremdriftsreformen.
Der er i år 2019 færre studerende på AU end på landsplan der har holdt semesterfri eller orlov. Dette kan muligvis forklares med, at der på AU i relativt høj grad er tradition for, at man fordeler fag ud over flere semestre end normeret, så man får mere tid uden egentlig at holde fri. Denne svarmulighed indgik desværre ikke i Studieundersøgelsen.

- **Stress**
I år har FADL i Studieundersøgelsen anvendt WHO's metode til bestemmelse af i hvor stor risiko en person er for udvikling af en stressbelastning eller en depression. Det viste sig at 27% af de medicinstuderende på AU befandt sig i risikogruppen, og på bacheloren drejede det sig om 33% af de studerende, mens det på kandidaten drejede sig om 19,5%. Der er altså markant flere studerende på bacheloren som er i risikogruppen end der er på kandidaten. Dette kan forklares af de meget store eksaminer der findes på bacheloren, og også af den erfaring med stresshåndtering og det at være studerende, der findes hos de kandidatstuderende.
Det er yderligere værd at bemærke, at der på hhv. 2., 3. og 4. semester er hhv. 46, 44 og 35 % af de studerende der befinder sig i risikogruppen for at få en stressbelastning eller en depression.

- Andre psykiske problemstillinger
 På AU angiver 60 % af de studerende at de har oplevet psykiske problemer i løbet af studiet, og af disse har 49% fået hjælp til disse problemer.
 Der angives bl.a. problemer såsom stress, tristhed og motivationsproblemer. Der er sket en stigning i den procentvise andel af studerende på 7 %, der har eller har haft psykiske problemer i løbet af studiet, siden 2017. Dette er en udvikling der i høj grad er værd at være opmærksom på.
- Fremtidsudsigterne som læge
 5% af de studerende på AU svarede ja til spørgsmålet om, om de vil flytte til udlandet efter endt studie. Til et spørgsmål om, hvad der skulle til for at holde dem i Danmark efter endt studie, svarede de fleste, at der skal prioriteres flere penge til sundhedsvæsenet.
 For at undersøge de medicinstuderendes forhold til deres fremtidige lægegerning, blev der i Studieundersøgelsen spurgt ind til, om de studerende mener de får en passende mængde karrierevejledning på studiet. Til dette spørgsmål svarede hele 49% at de ikke havde nogen holdning. At næsten halvdelen af de studerende har så lille et forhold til karrierevejledningen på studiet, at de ikke ved om de er tilfredse med mængden af den, er foruroligende.
- Klinik
 59% af de studerende på AU svarer at de synes at mængden af klinik på studiet er passende. Der er flere studerende på kandidaten end på bacheloren, som synes at mængden af klinik på studiet er passende. Dette kan formentlig forklares med den lille mængde klinik på bacheloren. Hvordan tilfredsheden med mængden af klinik på bacheloren kommer til at udvikle sig, når det tidlige kliniske ophold afskaffes, er interessant. 79% af de studerende på AU er tilfredse med kvaliteten af deres klinikophold, hvilket er en smule over landsgennemsnittet. Det betyder dog ikke, at de studerende ikke har gode forslag til hvordan klinikopholdene kan forbedres. Generelt vil de studerende gerne have mere ansvar. De vil gerne ses som en ressource i stedet for en byrde, og der er et ønske om en holdningsændring blandt lægerne i forhold til dette. Der udtrykkes et ønske om mere feedback og supervision, om bedre styr på praktiske forhold, og der er mange flere gode forslag til forbedringer.

- Forskning

Der er på AU siden år 2017 sket et fald i hvor mange studerende der tager del i prægraduat forskning, samtidig med at der blandt dem der deltager i forskningsprojekter, er sket et fald i den andel der har deres eget selvstændige projekt. Disse fald kan formentlig i høj grad forklares af fremdriftsreformen, som har medført at der på AU tildeles færre forskningsår end tidligere.

Spørgsmål til indhold eller dataindsamling af Studieundersøgelsen 2019 rettes til Foreningen af Danske Lægestuderende, Hovedforeningen.

Studieundersøgelsen 2019 er udarbejdet af: William Wendler, Liv Therese Holm-Nielsen, Rasmus Eika Jørgensen, Lotte Bjerre Lassen, Malene Lynnerup Kaag, Katrine Bønnerup, Emilia Nejatbakhsh, Phillip Sperling, Anders Bang, Eva Rudjord Therkildsen, Anne Sofie Jakobsen, Viktoria Sigsgaard, Jeppe Mainz, Mette Vold & Johanne Lauridsen Kühl.